

► **Tannløst:** – Uholdbart vikar-
byråregister, mener LO**Side 3**► **Legesenter:** Fikk tariffavtale med
AFP uten å gå til streik**Side 7**

– Snakk om rus!

ill.foto: scanpix

Seminarskål: Vi drikker stadig mer i jobbsammenheng. Men ingen diskuterer alkohol, jobb og grenser – ikke før en kollega har fått et alvorlig problem.
– Snakk mer om rus på jobben, oppfordrer AKAN.

Side 4–5

Får ikke erstatning

Etter fem år som besøkshjem ble kvinnen skadet i en bilulykke i forbindelse med oppdraget. Hun får ingen yrkesskadeerstatning. Saken viser hvor svakt oppdrags-takere står, mener Fagforbundet.

Side 6

ill.foto: kjell olufsen

Samarbeid for fosterforeldre

Fagforbundet vil bedre lønns- og arbeidsforholdene for fosterforeldre i kommunal regi. I et nytt samarbeid vil Fagforbundet og foreldre gjøre fosterhjemmene bedre.

Side 3

ill.foto: John Fox Images

MUF-seier

Regjeringa snudde i MUF-saken. Etter ti år får de bli, gruppa av kurdere med midlertidig opphold uten rett til familiegjenforening (MUF-erne). Fagforbundet er blant støttespillerne som feirer seieren.

Side 2

foto: eivind solskinnbakke

NYHET

Ikke lenger Menneske Uten Framtid: Bilal Gahni (bak) og støttespillere ønsket Hawre M. Ali velkommen hjem til Tromsø.

jeg tusen ubesvarte anrop, fra venner, journalister og støttespillere. Da skjønte jeg at noe var på gang, ler Hawre M. Ali.

Snuoperasjonen kom helt uventet. Det tok litt tid før han turte å ta det inn over seg. Han har tidligere opplevd å få oppholdstillatelse og miste den igjen.

– Vi er mennesker, vi også, og det var på tide å bli behandla som mennesker, sier han.

Begynnelsen på slutten

Slutten på MUF-saken begynte med en konferanse 9. februar, i Fagforbundets lokaler i Oslo. Målet var å skape politisk vilje til en human løsning for de rundt 200 MUF-erne. Konferansen fikk oppmerksomhet, og i de påfølgende ukene økte trykket, med demonstrasjon foran regjeringskvartalet, reportasjer i NRK og i større aviser.

– Grasrota tok saken og førte den helt til topps. Regjeringa måtte snu fordi presset ble for stort og for unisont. Sentrale politikere må jo lytte når folket har talt, sier Britt Ås.

– Jeg er stolt over å tilhøre et forbund som reiser ryggen når det virkelig gjelder.

Stormen kulminerte i pressekonferansen 18. mars, hvor statsråd Dag Terje Andersen fortalte at regjeringa hadde ombestemt seg.

– Det skal legges avgjørende vekt på at de har vært lenge i landet. Dersom de ikke har begått kriminelle handlinger og det ikke er tvil om identiteten deres, vil de få opphold, sa ministeren, og lovet rask behandling.

Nå har MUF-erne fått arbeidstillatelse mens de venter på å få sakene ferdigbehandla. For Hawre M. Ali betyr det at han kan åpne skredderbutikken igjen, og det er bare et spørsmål om tid før han holder i det formelle dokumentet som sier at han skal få bli.

elli.siv.solskinnsbakk.selnes |
elli.siv.solskinnsbakk.selnes@fagforbundet.no

Les mer på oss.fagforbundet.no

Grasrotseier i MUF-saken

18. mars ble en merkedag for ei gruppe kurdere. Da snudde regjeringa og sa at nok er nok. De såkalte MUF-erne har vært i landet i nærmere ti år, og en pressekonferanse med arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen ga dem nytt håp.

Fylkesleder i Fagforbundet Troms, Britt Ås, har vært involvert i MUF-saken (Midlertidig opphold Uten Familiegjenforening) siden 2007, og er medlem av støttegruppa for Bilal og Hawre. 18. mars ble spesiell også for henne.

– Vi hadde fylkesmøte, og på morgenen sto jeg på talerstolen og takka fagforeningene som hadde bevilga penger

og stått på for MUF-erne, samtidig som jeg oppfordra til fortsatt kamp, forteller Britt Ås. Så gikk de intetanende til lunsj.

– Plutselig kommer en av våre pensjonisttillitsvalgte løpende med laptopen. Se her, roper han til meg, de får bli!

– Jeg kunne først ikke tro at det var sant. Så tok jeg opp mobilen og så at jeg hadde fått en haug med meldinger. Det

var virkelig, og jeg vil huske det som en av de store begivenhetene i livet, smiler Britt Ås.

Tusen ubesvarte anrop

En av hovedpersonene selv, kurder og tromsøværing Hawre M. Ali, befant seg i Fredrikstad med f att batteri på mobilen.

– Da jeg endelig fikk kobla meg på, så

Krev en ny, radikal økonomipolitikk

STORTINGSVALGET 2009

– Regjeringa lytter til oss, men det stopper der. Derfor er det fortsatt sterkt behov for mobilisering. Ingen regjering er radikal i seg selv uten press nedenfra. Og da holder det ikke å bare gå og stemme, sa Attac-leder Emilie Ekeberg.

Hun kalte Norge et hørokrati og ikke et demokrati, da Radikalt økonominettverk sparket i gang en økonomisk valgkampdebatt. At de rødgrønne lytter må brukes aktivt i valgkampen. Finanskrisa burde føre til mer demokratisk kontroll over f nansinstitusjonene, og mindre tiltro til økonomer.

– De globale krisene gjør det viktigere å gi solidariteten forrang for økonomiske interesser. Men når vi diskuterer verdensøkonomi, blir «norske økonomiske interesser» brukt som argument mot radikale forslag.

For eksempel har regjeringa sagt at skatteparadiser er en viktig årsak til global fattigdom. Men i mars ble oljefondets investeringer i skatteparadiser doblet.

– Norsk økonomi var viktigst likevel, sa Emilie Ekeberg.

Opprettholder kapitalismen

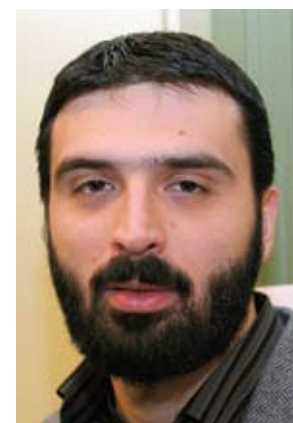
Økonom Ali Esbati, tidligere leder av Ung Vänster i Sverige, var ransakende i sin kritikk:

– Inntil nylig har den rødgrønne regjeringa blitt omtalt som den eneste radikale regjeringa i Europa.

Så inntreffer den dypeste f nanskrisa siden 30-tallet. Hva gjør Europas eneste venstre regjering? Legger fram en bankpakke som hylles av såvel Jan Tore Sanner som NHO-direktøren fordi den opprettholder kapitalismen, sa Ali Esbati.

– Så langt har ikke regjeringa verken vist vilje eller vært i stand til å gjennomføre en radikal økonomisk politikk. I valgkampen er det på tide at radikale forslag får komme fram og føre til radikale beslutninger.

maria.wattne | maria.wattne@fagforbundet.no

Advarsel: – Ikke la høyresida og markedsliberalister fra tankesmia Civita legge premissene for debatten om finanskrisa, sa Ali Esbati.

■ Krav til en radikal økonomisk politikk:

■ Demokratisk kontroll av bankene

Bankvesenet bør ikke få krisehjelp uten politisk og demokratisk styring. Innfør strengere lovverk mot skatteparadiser.

■ Rust opp det offentlige

Store investeringer i for eksempel jernbanen, er en tiltrengt opprusting av en underfinansiert offentlig sektor.

■ En ny boligpolitikk

Bygg flere boliger. Hvis bankene blir nasjonalisert kan de f nansiere sosial boligbygging. Gjør mulighetene for spekulasjon mindre slik at boligen blir et sted folk bor og ikke et investeringsobjekt. Da vil trykket i boligmarkedet lette.

■ Skatt på f nanstransaksjoner

Skatt på f nanstransaksjoner vil

bremse spekulasjon. Dette vil føre verdier fra spekulasjonsøkonomien tilbake til offentlig sektor.

■ Ikke spekuler med oljepengene

En etisk forsvarlig og bærekraftig politikk er ikke forenlig med ønsket om å investere i aksjemarkedet. Pengene vi tjener på å ødelegge klimaet må investeres i miljøvennlig teknologi og fornybar energi.

■ Pensjon er ikke butikk

Politikere har gjort butikk av folks bekymring for framtida. Pensjonsreformene gjør at pensjonsspørsmål blir ugjennomtrengelige for folk. Ikke la f nansaktører avgjøre pensjonspolitikken.

Tannløst register

Myndighetenes nye godkjenningsordning for bemanningsforetak fanger ikke opp sosial dumping. En bedrift, anmeldt av LO og UDI, hvor 11 ukrainske helsearbeidere behandles som mulige ofre for menneskehandel, er godkjent i Arbeidstilsynets register. Greit, sier Arbeidstilsynet. Uholdbart, sier LO.

For få uker siden lanserte Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) sitt nye verktøy i kampen mot sosial dumping. En godkjenningsordning for virksomheter som selger bemanningstjenester i Norge gjør det forbudt å kjøpe tjenester fra bedrifter som ikke er oppført i registeret.

Overraskelsen var stor da Oss tillitsvalgte søkte opp Norges mest omstridte bemanningsforetak, Norsk Helsepersonell, og fant at det var godkjent i registeret.

Oppfyller minimumskrav

– Det er riktig at Norsk Helsepersonell er godkjent, sier Bjørn Kvello, seniorrådgiver i lov- og regelverksavdelingen i Arbeidstilsynet.

– Bedriften fyller vilkårene i forskriften. Dette registeret bekrefter at en virksomhet er registrert i Enhetsregisteret og hos Skatteetaten. Alle som innfrir disse kravene, samt er registrert som aksjeselskap eller har stilt sikkerhet, blir registrert, opplyser han. Han forteller videre at bedriften ikke uten videre vil miste godkjenningen selv om de blir dømt for de alvorlige forholdene de er anmeldt for.

I arbeidsmarkedsloven er det stilt krav til bemanningsbyråer. Ett av kravene er:

«Det er en forutsetning at arbeidstaker har et ansettelsesforhold hos utleier/arbeidsgiver». Heller ikke dette kravet oppfyller Norsk Helsepersonell. Brønnøysundregisteret hadde tre ansatte registrert per 15 desember 2008, og selv sier bedriftens daglige leder Hildegunn Lindås at de har én ansatt. Uansett er ikke de utenlandske arbeidstakerne registrert som ansatte. Heller ikke her er loven innfridd, men dette fanger ikke det nye registeret opp.

Uholdbart, sier LO

LOs nestleder Geir Mosti (bildet) er forundret.

– Dette høres merkelig ut. LO vil aldri akseptere sosial dumping, og vi hadde store forhåpninger til at den nye registreringsordningen skulle bli et kraftfullt virkemiddel. Hvis ordningen ikke en gang fanger opp virksomheter som er under etterforskning for flere straffbare forhold, er det uholdbart, sier han.

– Dette registeret er ett av mange virkemidler i kampen mot sosial dumping, sier statssekretær Jan-Erik Støstad i Arbeids- og inkluderingsdepartementet, som berømmer Fagforbundets tillitsvalgte for at de har tatt opp denne kampen.

Foto: per Flakstad, fagbladet

Må ikke få innpass

– Det er svært viktig at de tillitsvalgte ute er proaktive i slike saker. Import av utenlandske helsearbeidere på det som kan være uverdige arbeidsvilkår er forholdsvis nytt i kommunesektoren, og det er avgjørende at det ikke får innpass. Vi mener registeret vil være til stor hjelp, men det vil ikke kunne erstatte innsatsen ansatte og tillitsvalgte på den enkelte arbeidsplass gjør, sier Støstad.

– Regjeringa tar dette på stort alvor. På toppen av ti millioner til Arbeidstilsynet på 2009-budsjettet økte vi bevilgningen til tilsynet med ytterligere fem millioner i tiltakspakka mot f nanskriksen. Vi har dessuten nylig hatt møte med KS og avtalt å møte Fagforbundet over påske for å drøfte hvordan vi sammen kan bekjempe sosial dumping knyttet til kommunesektoren. Så her er vi i gang.

– Registeret over bemanningsforetak er helt nytt. Vi har tro på at det vil virke, men vi vil følge med på hvor treffsikkert dette er, og om nødvendig se på reglene på nytt, sier han.

geir.mundi.jor | geirmundi.jor@fagforbundet.no

Det sentrale ungdomsutvalget møttes 24. mars i K15.

Vi spurte dem om de har merket at det strammes inn på antall lærlingplasser når kommunene sliter økonomisk.

Suzanne Pettersen, ungdomstillitsvalgt Nordland:

– Ja, særlig mindre steder rammes av innstramminga. Færre lærlingplasser fører til mer permanent fraflytting. Ungdommer fra vårt fylke reise bort for å studere, men de ønsker å flytte hjem igjen for å ta læretida. Dette har blitt veldig vanskelig for mange. Vi må muligens sende ut lærlingpatruljen vår igjen for å få kommunene til å ta inn flere lærlinger.

Stian Daniel Lund Eggen, ungdomstillitsvalgt i Elverum:

– Nei, vi har et kommunestyrevedtak på at det skal tas inn én lærling per tusen ansatte. Det vedtaket har ikke blitt rokket ved, og jeg føler ikke at det er en reell fare for det så lenge vi har rødgrønt kommunestyrefertall. Problemet i Elverum har så langt vært at vi ikke har hatt søkere til lærlingplassene.

Fauzia Hussain, ungdomstillitsvalgt i Oslo og leder av Fagforbundet Plan- og bygningsetaten:

– Ja, vi merker det godt. Fordi det i utgangspunktet er mange flere muligheter for unge i byene, kommer det flyttende flere søkere til Oslo. Vi må få lovfesta rett til lærlingplass. Det er et viktig skritt at Karlsrudsutvalget har beordret kommunene til å ta inn flere lærlinger, men vi er ikke fornøyd før dette blir lovpålagt.

Ruth Thomsen, ungdomsutvalget sentralt og nestleder i Fagforbundet Moss:

– Ja, jeg vet at det er flere av kommunene i Østfold som prøver å skrenke inn på lærlingplassene. Under skolebesøk merker vi at både elever og lærere er bekymra over dette. Vi må påvirke politikerne lokalt og bruke valgkampen aktivt og kreve lovfesta rett til lærlingplass.

Fagforbundet for fosterforeldre

Fagforbundet har forhandla fram gode lønns- og arbeidsvilkår for statlige fosterhjem. Nå skal forbundet gjøre det samme for fosterforeldre i kommunal regi.

– Fosterforeldre er oppdragstakere i svært viktig oppdrag, sier Mette Nord.

«FosFor banket på, og Norges største LO-forbund – Fagforbundet – åpner sine dører og tar på seg forhandlinger om arbeids- og lønnsvilkår». Dette står å lese på nettsidene til sammenslutningen av fosterforeldre i den kommunale fosterhjemssomsorgen, FosFor. Fagforbundet skal verve blant fosterforeldrene, og sammen skal forbund og foreldre jobbe for å gjøre fosterhjemmene bedre for barna.

Fosterfamilien er grunnfjellet

Mer enn 80 prosent av barn og unge som må bo i barneverntiltak utenfor hjemmet, bor i fosterhjem.

– Gode fosterhjem er bokstavelig talt livsviktig for disse ungene, sier Mette Nord.

Fosterforeldre er avgjørende for at det offentlige skal kunne gi en svært utsatt gruppe barn og unge et godt omsorgstilbud, og derfor vil Fagforbundet bidra til å ivareta den ressursen disse fosterhjemmene er. Fagforbundet mener det er en selvfølge at fosterhjemmene blir fulgt opp både faglig og økonomisk.

Oppdragstakere rettsløse

På oppdrag fra Fagforbundet har forskningsstiftelsen Fafo tidligere i år kartlagt bruken av oppdragstakere i kommunesektoren. De ulike problemstillingene rapporten reiser gjelder også i høyeste grad fosterhjem: Oppdragstakere er ikke arbeidstakere i henhold til arbeidsmiljøloven og de får ikke lønn, men godtgjøring for utført oppdrag. Som oppdragstaker omfattes man heller ikke nødvendigvis av en rekke av de lover og reguleringer som en arbeidstaker omfattes av. Dette vil Fagforbundet endre.

En viktig ressurs Fosterforeldre er en viktig ressurs for samfunnet og en ny medlemsgruppe i Fagforbundet. Her er Mette Nord fra AU sammen med Sondre Berget, Harald og Lisbeth Berre og Tone og Morten Vinje fra organisasjonen FosFor.

ger som en arbeidstaker omfattes av. Dette vil Fagforbundet endre.

Trygghet og kvalitet

– Fosterforeldre gjør ikke bare en viktig jobb for de ungene det gjelder, men også en viktig innsats for samfunnet, sier Mette Nord, og legger til at det er en selvfølge at disse familiene skal sikres trygge, forutsigbare lønns- og arbeidsforhold. Fosterforeldrene selv beskriver jobben sin som en utfordrende og givende oppgave, men understreker at det er en jobb. Fagforbundet organiserer fra før ansatte

i det statlige, kommunale og private barne- og familievern (Bufetat), så det er naturlig at også fosterforeldre organiserer seg her. Fagforbundet ønsker også å være vaktbikkje som passer på at staten og kommunene tar ansvaret sitt for blant annet å kvalitetssikre tilsyn med fosterhjem, gi lovpålagt og regelmessig veiledning til fosterfamilien, gi et bedre avlastningstilbud til fosterforeldre og sørge for tettere oppfølging av fosterfamiliene fra det kommunale barnevernet.

randi.tevik | randi.tevik@fagforbundet.no

NYHET

tekst: geirmund jor

Snakk om rus!

– Vi er for seint ute. Vi snakker først om rus på jobben når en kollega har virkelig store problemer, sier AKANs direktør Kjetil Frøyland.

Bare hver tiende bedrift arbeider aktivt for å forebygge rusproblemer på jobben. Samtidig viser forskning at vi drikker stadig mer i jobbsammenheng.

Skillet mellom arbeid og fritid viskes mer og mer ut. – Vi drar på ulike sosiale tilstelninger i samband med jobben og noen ganger tas viktige avgjørelser etter arbeidstid over en halvliter. Som regel er det hyggelig, vi blir bedre kjent, og gjør ting sammen som skaper kameratskap og gjør det lettere å samarbeide, sier AKAN-direktør Kjetil Frøyland. Han understreker at det AKAN kompetansesenter peker på, er at vi ikke snakker nok om rus og arbeidsliv, i hvert fall ikke så lenge alt er greit.

Skummel gråsoner

Det er flere gode grunner til å finne måter å snakke om og omgås alkohol på, som ikke ekskluderer dem som ikke ønsker å drikke. Stadig flere kolleger synes ikke alkohol er greit i det hele tatt, enten det er av religiøse eller kulturelle grunner.

– Gråsonen mellom arbeid og fritid er et frirom for virksomheter og ansatte. Man er ikke på jobb og ikke hjemme. Alle vet at noe er OK og noe ikke er det, men svært få avtaler hvilke spilleregler som gjelder. Det blir likevel tydelig når en eller annen bryter den bedriftsinterne koden. Dette er bedriftens tredje rom og kan ikke forbli et personalpolitisk vakuum, sier Kjetil Frøyland.

Alkoholbruken i jobbsammenheng er økende. En undersøkelse foretatt av Sverre Nesvåg viser at alkoholbruk i gråsonen mellom fritid og jobb øker. I Nesvågs undersøkelse kom det fram at blant de som hadde drukket alkohol i løpet av de siste fjorten dagene, utgjorde det arbeidsrelaterte alkoholforbruket nesten en fjerdedel (se faktaramme).

– Vi vet at 10–15 prosent av de yrkesaktive har et risikofyllt alkoholforbruk. Derfor er det svært viktig at den enkelte bedrift bestemmer hva som er OK og hva som ikke er det i jobbsammenheng, sier Frøyland som utfordrer fagbevegelsen.

sen. Bare 50 tillitsvalgte ringte AKANs veiledningstelefon i løpet av fjoråret, og tallet har stort sett vært stabilt de siste åra.

Tillitsvalgte ringe ikke

Rådgiver Hasle Løchen på AKANs veiledningstelefon er enig. – Det virker som de tillitsvalgte er usikre på rollen sin og noen ganger kommer skeivt inn i disse prosessene. Tydelige prosedyrer er viktige når det skal gis formelle advarsler for brudd på arbeidsreglementet. De tillitsvalgte skal bistå i advarselsituasjonene når den ansatte ønsker det. Samtidig vil den ansatte det gjelder få tilbud om et individuelt AKANopplegg. Målet er at vedkommende skal klare seg, ikke få sparken. Slik ivaretas både bedriftens ansvar for helse, miljø og sikkerhet og den enkelte medarbeideren.

– Jeg føler ofte at de tillitsvalgte sitter på gjerdet helt til en kollega med problemer står der med oppsigelsen i hånda. Da først slår de til og forsøker å få oppsigelsen gjort ugyldig. Det er ingen hjelp for noen. Det er viktig at de tillitsvalgte ser verdien av veiledning, for det er ikke selvsagt at arbeidsgiver vil fortsette med AKAN hvis det ikke har oppslutning blant de ansatte.

– Det koster og er krevende. Derfor er det viktig at de tillitsvalgte verdsetter og nyttiggjør seg kompetansen vi har, sier Hasle Løchen i AKAN.

Letting å ta feil

Forsker Hildegunn Sagvåg, som har doktorgrad i alkoholkultur i jobbsammenheng, er enig. – Det er positivt at AKAN har forandret seg. Før var de mest opptatt av individene med problemer, nå har de hevet blikket til det mer generelle. Det skumle med det ensidige individfokus er at det er lett å komme i skade for å trække på folk som har det vanskelig fra før.

– Vi er for lite flinke til å ta hånd om kollegaer som har fått et problematisk forhold til alkohol. Vi griper inn veldig

Alkohol på nett

Til høsten lanserer AKAN kompetansesenter og det norske firmaet Changetech et nytt digitalt forebyggende program, kalt Balance. Med hjelp av Internett og e-post skal folk kunne sjekke sine egne alkoholvaner.

Balance er et Internett-basert helsefremmende tiltak rettet mot virksomhetens ansatte. Programmet er laget av eksperter på alkohol og alkoholvaner, for at man skal kunne følge med på egne vaner og drikke alkohol uten å behøve å lure på om man drikker for mye. Balance er ikke et avholdsprogram. Programmet er heller ikke laget for å advare om «alkoholens mange farer» eller for å løfte en pekefinger mot noen. Det er et tilbud til dem som vil sjekke

og eventuelt justere sine alkoholvaner, skriver AKAN kompetansesenter.

Ikke pekefinger

Det er den enkelte virksomhet som bestemmer om den ansatte skal få tilgang til programmet. I løpet av 56 dager får man hjelp og støtte til å endre alkoholvanene sine ved meldinger på SMS og e-post som skal motivere til bedre vaner. Balance likner digitale slankeprogrammer av typen «vektvokter-

Nytt tiltak: Kjetil Frøyland, direktør i AKAN, lanserer nettførebbygging.

foto: geirmund jor

ne» der man setter seg mål og får påminninger på SMS. De som har et litt høyt alkoholforbruk og som selv ønsker det, kan med Balance få hjelp til å justere alkoholvanene ned til et nivå som ikke er helseskadelig.

– Det trenger ikke være så vanskelig å etablere sunnere alkoholvaner. Dette programmet er laget i samarbeid med eksperter på rusforebygging og vil gjøre det enklere og mye mindre truende eller krenkende å gripe fatt i egne vaner, før de har vokst til et problem som truer helse, jobb og familie, sier Kjetil Frøyland.

geirmund jor |
geirmund.jor@fagforbundet.no

Arbeider som drikker
tenker ikke.
Arbeider som tenker
drikker ikke.

plakat av thor wiborg, arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

Klar melding fra 30-åra: Arbeiderbevegelsen er stolt av sin historiske kamp mot rusmidler. I dag jobber bare hver tiende bedrift aktivt forebyggende. AKAN mener vi må snakke mer, og tidligere, om rus på jobben.

seint, eller vi gir dem valget mellom å kutte ut eller miste jobben. Ansatte med et alkoholproblem blir ofte møtt med mistro og fordømming når problemene

deres blir kjent på jobben. De føler ofte skam og skyldfølelse, sier Hildegunn Sagvåg.

■ Dette er AKAN kompetansesenter:

AKAN – Arbeidslivets komité mot alkoholisme og narkomani – ble etablert som et trepartssamarbeid mellom LO, NHO og Staten i 1963. I 2006 ble navnet endret til AKAN – Arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk. Man ønsket å dempe fokuset på alkoholisme og narkomani, og øke vektleggingen av folkehelse gjennom fokus på «skadelig bruk» og helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid generelt. AKAN-sekretariatet ble kompetansesenter.

Om trent 40 prosent av norske virksomheter har tiltak for medarbeidere som pådrar seg rusproblemer og mer enn halvparten av disse følger AKAN-modellen.

AKANs mål er at bedriftene skal ha en fornuftig ruspolitikk. De gir råd til bedriftsledere, verneombud, tillitsvalgte og personalledere om hvordan man kan forebygge rus- og avhengighetsproblemer. Målet er at ledere tidlig kan gripe fatt i, og ansatte tidlig ta opp, risikofylt rusmiddelbruk og at ansatte som trenger det får et tilbud om hjelp.

Alkoholforbruk i jobbsammenheng

- I underkant av halvparten av norske virksomheter er det vanlig at ansatte og ledere drikker alkohol ved sosiale arrangementer i kollegers eller bedriftens regi.
- Hyppigste arenaer for alkoholbruk er sosial del av kurs, seminar, møter og teambuilding; arbeidsreiser og representasjon/kundepleie/salg (Frøyland et al. 2005).
- Alkoholforbruket i tilknytning til arbeidslivet ser ut til å være mest påvirket av uregelmessige arbeidstidsordninger, mye reising og en rusmiddelkultur med liberale normer og høye forventninger, og i mindre grad av dårlig arbeidsmiljø (Nesvåg, 2005).
- 62% av ansatte i norsk privat næringsliv hadde drukket alkohol i løpet av en to-ukers periode. 30% av dem som hadde drukket alkohol i perioden, hadde drukket i arbeidsrelaterte situasjoner. Det arbeidsrelaterte forbruket for de ansatte utgjorde 23% av totalforbruket (Nesvåg og Lie, 2001).
- For de som hadde drukket i jobberelaterte situasjoner, utgjorde dette forbruket hele 57% av deres totalforbruk (Nesvåg 2005). Disse ansatte hadde drukket i mange arbeidsrelaterte situasjoner i de to ukene, og de hadde drukket mye hver gang.

foto: heidi lundeberg, latinamerika-gruppene

Dårlige kår: Colombianske sukkerplantasjearbeidere lever i slavelignende forhold. Her er Libardo Santa Cruz og hans kollegaer i streik i oktober.

Nødvendig nådetid

Regjeringa innrømmer at Norges frihandelsavtale med Det europeiske frihandelsforbundet (Efta) og Colombia ikke var god nok på menneske- og arbeidstakerrettigheter. Godkjenning av avtalen er utsatt til høsten.

Jan Davidsen var nylig på reise i Mellom-Amerika hvor han blant annet besøkte Colombia.

– Representanter fra fagbevegelsen i Colombia sa de var svært fornøyde med at regjeringa har utsatt stortingsbehandlingen av frihandelsavtalen. Regjeringa har fulgt fagbevegelsens råd, sier Davidsen. Fagbevegelsen i Colombia motsetter seg internasjonale handelsavtaler inntil colombianske myndigheter forplikter seg i forhold til menneskerettigheter og faglige rettigheter.

– Lokal fagbevegelse har konkrete innvendinger mot Efta-avtalen fordi den kan bidra til å forsterke brudd på grunnleggende rettigheter. Fagforbundet støtter dette standpunktet og har vært aktiv i både Handelskampanjen og For velferdsstaten for å hindre godkjenning av handelsavtalen, sier Davidsen.

Colombia er et land preget av enorme sosiale forskjeller, langvarig væpnet konflikt og grove, systematiske menneskerettighetsovergrep.

Davidsen er enig i at norsk nærvær i land hvor sivilbefolkningen og fagbevegelsen undertrykkes, kan være med å bedre situasjonen, men bare hvis det stilles tydelige krav til forbedring.

Mens forhandlingene om frihandelsavtalen pågikk i 2008 ble 41 tillitsvalgte drept i Colombia. Å inngå en handelsavtale i en slik situasjon sender et signal om at menneskerettigheter og faglige rettigheter er mindre verdt enn utenlandsinvesteringer. Gitt Colombias historie er dette svært farlig.

Over 2670 medlemmer av fagbevegelsen er blitt drept siden 1986. Langt flere er utsatt for vold eller trusler. De fleste er tillitsvalgte som prøver å utøve sitt verv, forhandle fram kollektive avtaler eller protesterer mot brudd på faglige rettigheter.

nina mosen |
nina.mosen@fagforbundet.no

Historisk valgseier i El Salvador

Med historisk valgseier til El Salvadors venstreparti, FMLN, forventes bedre vilkår for fagbevegelsen i landet.

Mauricio Funes (49), som leder partiet FMLN, sikret seg rent flertall med 51,3 prosent av stemmene under presidentvalget i mars. Det gjorde slutt på 20 års høyrestyre i El Salvador.

– Fagbevegelsen vil få en helt annen stilling i samfunnet nå. FMLN har forankring blant folket, og deler av fagbevegelsen har støttet partiet, sier Elin Ranum, som er programkoordinator i Utviklingsfondet og har bodd seks år i El Salvador. Hun tror noe av det første regjeringa vil gjøre er å øke lønnsnivået for arbeidsfolk.

– På grunn av den markedsliberalistiske politikken til den sittende regjeringa er offentlig sektor i El Salvador minimal. På kort sikt vil ikke den nye regjeringa klare å rekommunisere allerede privatiserte tjenester, men vannverket vil helt sikkert ikke bli privatisert og delprivati-

seringa av helsesektoren og folketryggsystemet vil bli stoppet, mener Ranum.

– Den nye presidenten, Funes, er kjent som en ekstremt dyktig journalist og har opparbeidet seg stor respekt og sympati blant folk. Egentlig er det rart at han ikke er drept for lengst, sier Ranum.

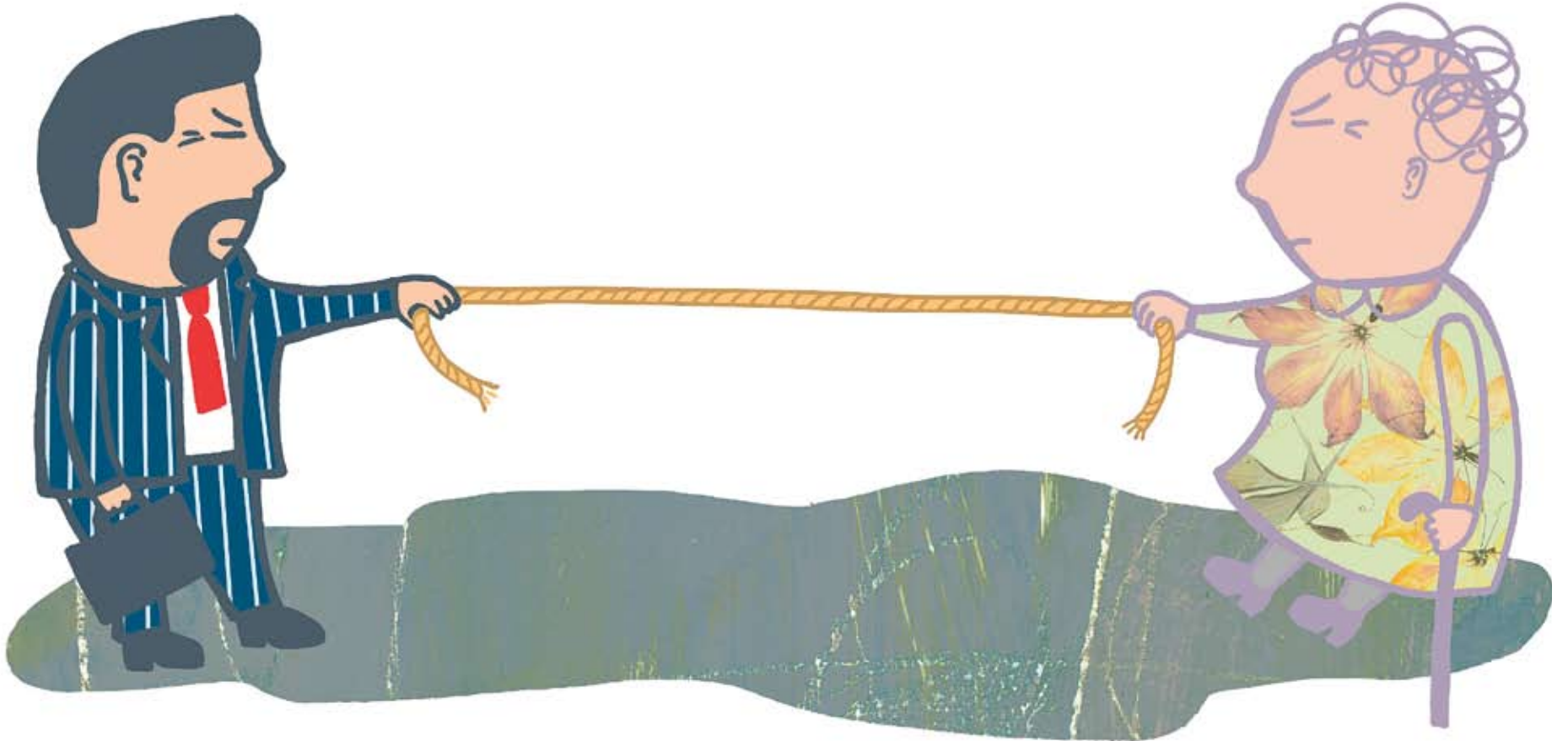
Sikkerhet blir en stor utfordring for den nye regjeringa. El Salvador er Latin-Amerikas mest voldelige land med over 60 drap per 100 000 innbyggere, det vil si 12 drap i døgnet blant de snau 6 millioner innbyggerne.

Den sittende regjeringa innførte antiterrorlover for å svekke venstresida og folkelig organisering.

nina mosen |
nina.mosen@fagforbundet.no

PERSPEKTIV

Illustrasjon: trude tjensvold

Foto: KLP

Sverre Thornes,
Konsernsjef i KLP,

KOMMENTAREN

Offentlig tjenestepensjon i endring

når vår ens tariffoppgjør i offentlig sektor er avsluttet, vet vi hvordan den nye offentlige tjenestepensjonen vil se ut. Men alt nå vet vi at endringene blir store. Det står likevel fast at offentlig tjenestepensjon fortsatt skal sikre et samlet pensjonsnivå tilsvarende to tredeler av sluttlønn. I KLP er vi spente på hva partene kommer fram til ved forhandlingsbordet.

pensjonsforliket i Stortinget i 2005 og mellom tariffpartene i oppgjøret i 2008 sier at offentlig tjenestepensjon fortsatt skal sikre et samlet pensjonsnivå tilsvarende to tredeler av sluttlønn (inklusive AFP). Vi er glade for at Stortinget og tariffpartene holder fast på dette prinsippet.

det partssammensatte utvalget som har sett på mulige tilpasninger for ny offentlig tjenestepensjon presenterte fire mulige modeller. To av dem fremstår som de mest aktuelle: modifisert bruttoordning og ytelsesbasert påslagsmodell. Mens modifisert bruttoordning likner mest på dagens bruttoordning, vil den ytelsesbaserte påslagsmodellen likne mest på modellen som vil gjelde for folketrygden. Rapporten peker på svakheter ved begge modellene. I den modifiserte bruttomodellen vil den offentlige tjenestepensjonen kunne bli samordnet bort for mange lavtlønte og det er ikke opptjening etter 62 år. Den ytelsesbaserte påslagsmodellen tilfredsstiller ikke forutsetningene om at offentlig sektor fortsatt skal ha en bruttoordning basert på sluttlønn.

Jeg mener det er mulig å lage moduler som i stor grad fjerner de

svakheter rapporten peker på. Det har vi skissert overfor tariffpartene. Vi vil imidlertid ikke gi noe råd til partene om hvilken modell de bør velge. Her har vi en helt nøytral holdning. KLP vil tilpasse seg de løsninger tariffpartene blir enige om.

i media hevdes det at mange offentlige ansatte kan tape store beløp på en mulig omlegging av offentlig tjenestepensjon. Hvis levealderjustering også skulle bli innført for rettigheter som allerede er opptjent vil det gi dårligere pensjonsytelser for de fleste. Det er ikke sikkert at det vil skje. Et grunnlovsvem av allerede opptjente rettigheter kan vise seg å beskytte «gammel» opptjening i tjenestepensjonsordningen. Ved forhandlingsbordet kan tariffpartene dessuten enes om at levealderjusteringen bare skal gjelde for ny opptjening under ny offentlig tjenestepensjon.

Rapporten fra det partssammensatte utvalget sier klart at den nye offentlige tjenestepensjonen bør leveres av dagens pensjonsleverandører. Like klar er ikke rapporten når det gjelder hvem som bør organisere den nye AFP-ordningen for offentlig sektor. Det pekes på at leverandørene av offentlig tjenestepensjon kan ta denne oppgaven, men det skisseres også andre løsninger. Rapporten gir uttrykk for at den enkleste kortsiktige løsningen kan være at dagens leverandører av offentlig tjenestepensjon også organiserer AFP-delen. Trolig vil det være en effektiv løsning både på kort og lang sikt.

Ingen yrkesskadeerstatning for oppdragstaker

Etter fem års innsats for kommunen som besøkshjem blir en kvinne yrkesskadet i en bilulykke etter å ha hentet barnet hun har ansvar for. Verken Nav eller trykderetten gir henne rett i kravet om yrkesskadeerstatning.

Kvinnen tapte anken om avslag på krav om godkjenning av yrkesskade i trykderetten 26. september 2008. Da ulykken inntraff, 8. september 2006, hadde kvinnen vært oppdragstaker for kommunen siden 2002. Henting og levering av barnet i egen bil var inkludert i avtalen, og noe hun var pålagt å gjøre av kommunen.

Kjennelsen viser at yrkesskadebestemmelsene ikke omfatter ethvert arbeidsforhold, og at grensene er skjønnsmessige. Oppdragstakere er ikke omfattet. Hadde kvinnen vært ansatt i kommunen hadde hun mest sannsynlig fått yrkesskadeerstatning fordi hendelsen skjedde mens hun var i arbeid, sier Fagforbundets advokat Anne-Gry Rønning-Aaby.

Fagforbundet har vært i kontakt med både trykderetten og den ansvarlige kommunen i et forsøk på å

få omtale kvinnens versjon av saken i Oss tillitsvalgte. Trykderetten har taushetsplikt, og kommunen klarte rett og slett ikke å finne kvinnen i sine registre. De fortalte at «kommunen hadde flere hundre oppdragstakere i 2006.» De fleste av dem er kvinner.

Denne saken er et helt konkret eksempel på det Fagforbundet har påpekt flere ganger: Oppdragstakerne mangler det vern og de rettighetene som øvrige arbeidstakere har, og de er også usynlige i statistikkene, sier Rønning-Aaby.

Omtvistet i denne saken var hvorvidt ankende part måtte anses som arbeidstaker i henhold til definisjonen i folketrygdloven § 1-8, og følgelig også i henhold til folketrygdens bestemmelser om yrkesskade.

På ulykkestidpunktet var avtalen med kommunen oppgitt som «Avtale om oppdrag som besøkshjem». Kvinnen hadde avtale med kommunen om å stille sitt hjem til disposisjon. Avtalen var utvidet fra å gjelde

én helg per måned til å gjelde tre døgn annenhver uke, samt enkelte uker når guttens mor ble syk.

Retten uttaler i sine bemerkninger at kvinnen har barnet i besøkshjem til faste tider og at godtgjørelse utbetales etter satser for besøkshjem og utbetales etter innlevering av timeste.

«I realitet innebærer dette at kvinnen får utbetalt tilnærmet lik lønn hver måned. Dette bør etter rettsoppfatning tale for at det foreligger et arbeidsforhold.» står det i rettsdokumentet.

Kvinnen tapte likevel anken og i oppsummeringen heter det: Ifølge Navs retningslinjer til folketrygdloven §§ 1-8 og 1-9 er fosterforeldre å anse som frilansere og ikke arbeidstakere. Bare hvis vedkommende har en avtale med kommunen som tilsier et arbeidsforhold, kan vedkommende etter retningslinjene anses som arbeidstaker. Retten er etter en helhetsvurdering kommet til at kvinnen på

skadetidspunktet ikke var å anse som arbeidstaker og har i denne vurderingen lagt avgjørende vekt på arbeidets karakter, den lave graden av instruksjon og tilsyn, og at det ikke foreligger en avtale med kommunen som tilsier et arbeidsforhold.

I rettsdokumentene kommer det fram at kvinnen ikke tok seg råd til advokat da hun anket saken. Her faller også oppdragstakerne utenfor de rammene som vanlige arbeidstakere kan nyte godt av. Som kommuneansatt og fagorganisert ville denne kvinnen hatt mulighet til juridisk bistand og støtte fra fagforeninga for å kreve yrkesskadeerstatning, sier Rønning-Aaby, som har kjørt flere yrkesskadesaker for Fagforbundets medlemmer i retten.

Fagforbundet mener kommunene bruker oppdragstakere på oppgaver som vanlige arbeidstakere bør løse, og ønsker å redusere bruken av oppdragstakere gjennom å endre lovverket.

KORT SAGT

■ Oppdateringer på SMS

Få oppdateringer på SMS fra Fagforbundet hvis vi kommer i konflikt! Husk at mobilnummeret ditt må være registrert i Fane2 for å få denne tjenesten. Kontakt lokal forening.

Materiell fra Posten i Fagforbundet

Målet er å få sendt ut materiell innen to dager fra bestillingen er mottatt. For å nå målet må bestillingene ha korrekte betegnelser på materialet som ønskes. Fagforbundet har mange brosjyrer og det kan lett bli feil. Det beste er å bruke oversikten på Tillitsvalgnettet. Her finnes alt Fagforbundet har av materiell og du kan legge det du ønsker å bestille rett i handlekurven.

Klikk på bildet for å se brosjyra og lese teksten. Noe materiell kan lastes ned som pdf, skrives ut og kopieres etter behov.

Posten ønsker ikke bestillinger per telefon, fordi det tar mye tid. Skriftlige bestillinger gir også en bedre kvalitetssikring, så du kan være sikker på at det du bestiller, er det du får.

Unngikk streik

Legene ved Notodden legesenter inn gikk tariffavtale med AFP tidlig tirsdag 24. mars. Den varsle streiken kunne dermed avblåses.

Fagforbundet med de fire helsesekretærene varslet streik fra 24. mars.

Kravet var tariffavtale umiddelbart og avtalefestet pensjon fra 1. januar 2010. Det har vært forhandlet siden 2006, og etter både frivillig og tvungen mekling var partene fortsatt langt fra hverandre. Fire timer før fristen gikk

legesenteret med på kravene og legene skrev under avtalen. Nå står et annet legesenter på Notodden for tur. Avtalen mellom Notodden legesenter og helsesekretærene kan også bane vei for andre legesentre.

Anbudet utsatt

Kommunestyret i Nordkapp har utsatt vedtaket om anbudsutsetting av renholdet i kommunen. Etter aktivt fagforeningsarbeid og e-postaksjon fikk de ansatte utsettelse til juni.

– Dette er en seier, sier Marit Bakkevoll, leder av Fagforbundet Nordkapp. 20 av hennes medlemmer skulle ut på anbud – noe som skulle spare kommunen for 1,5 millioner kroner.

– Det har hele tida vært snakk om virksomhetsoverdragelse. Det betyr at de samme personene som vasker i dag, også skal vaske dersom et annet firma får oppdraget. De skal mer enn halvere tida og de skal få en vesentlig dårligere pensjonsordning, sier Bakkevoll.

– Det er ulogisk at de samme personene skal vaske de samme byggene på under halvparten av tida, hevder hun.

Bruke tida godt

– Dette er første mulighet vi som ansatte har til å bidra. Nå skal vi se på hva vi kan

Marith Bakkevoll i Fagforbundet Nordkapp og plasstillitsvalgt Britt Hansen.

foto: finnmarksposten

gjøre. Denne prosessen har vært både mangelfull og merkelig. Jeg fikk lese i pressa i september i fjor at renholdet skulle på anbud. Det hadde kommunen bestemt uten noen diskusjon eller medvirkning fra oss, sier Bakkevoll.

Epostaksjon

– Vi vet ikke hvor omfattende e-postaksjonen ble. Vi har fått kommentarer fra politikerne om at det var kommet mye e-post til dem. Renholderne våre har ikke e-post, så de kopierte brevene og sendte i posten, forteller Marit Bakkevoll.

Nytt verktøy

På verktoyykassen.no finner du nå små filmsnutter fra hverdagen til barne- og ungdomsarbeidere. Tre medlemmer som jobber på ungdomsklubb, i barnehage og i SFO/skole forteller hvorfor de har valgt å bli barne- og ungdomsarbeidere, og vi får følge dem i jobben. Det er filmet i Oslo, på Hamar og i Trondheim. Fra før finnes videoklipp med helsefagarbeidere.

Jude Emmanuel Pillai jobber i Gaustadskogen barnehage i Oslo. Foto: trond isaksen

Fagforbundet sidensist

■ Forbundsstyret har nedsatt følgende valgkomité for landsmøtet 2009: Elin Veimo, leder (landsstyret) Bjarne Robstad, nestleder (landsstyret) Oddbjørg Strømme (Østfold) Odd Haldgeir Larsen (Akershus) Mari Sanden (Oslo) Karin M. Mathisen (Hedmark) Svend Morten Voldsrud (Oppland) Kristine Bjella Stavn (Buskerud) Merete Dahl (Vestfold) Tove Strandbakke (Telemark) Pål Bach (Aust-Agder) Roy Gyberg (Vest-Agder) Turid Kalvig Sola (Rogaland) Roger Heimli (Hordaland) Ralf E. Johannessen (Sogn og Fjordane) Terje Holmedal (Møre og Romsdal) Tarjei Leistad (Sør-Trøndelag) Vegard Granaune (Nord-Trøndelag) Signe Rasmussen (Nordland) Kåre Karlsen (Troms) Jorunn Romsdal (Finnmark)

■ Forbundsstyret har vedtatt størrelse og rutiner for utbetaling av streikebidrag for årets tariffoppgjør. Ved en eventuell streik brukes forbundets retningslinjer for stønad under arbeidsstans. Streikebidraget tilsvarer 70 prosent av brutto lønnstrekk og utbetales den måneden lønnstrekk foretas. Fagforbundet passer på at forsikringer og pensjonsordninger opprettholdes. Før forening eller fylke ekstraordinære utgifter ved en evt konflikt, kan det søkes støtte fra forbundet. Hvis permittering som følge av streik fører til at man ikke får dagpenger, kan man også søke økonomisk støtte fra forbundet.

■ Fagforbundet bevilger inn til 500 000 kroner for første år med et heltidsstudium på mastergradnivå i offentlig finansforvaltning. Studiet blir til ved en treårig samarbeidsavtale med Høgskolen i Hedmark. Med denne finansieringa vil heltidsstudiet Master i offentlig finansforvaltning (MOFF) starte opp allerede høsten 2009, i stedet for å vente på offentlig finansiering. Studieplanen er allerede godkjent. Bevilgningen finansierer en stilling.

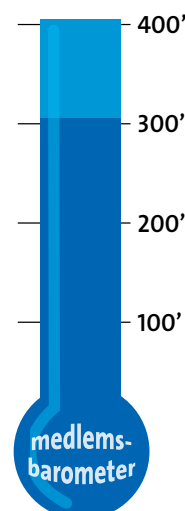
■ Valgt ungdomssekretær og nestleder av sentralt ungdomsutvalg Tarjei Leistad har blitt opplæringsansvarlig i Sør-Trøndelag og har derfor bedt seg fritatt fra nestledervervet. Suzanne Pettersen (se side 3) er valgt til ny nestleder av Fagforbundet Ungdom. Hun er ungdomstillitsvalgt i Nordland.

■ Hittil i år har Fagforbundet fått 1351 nye medlemmer totalt, av disse er 557 yrkesaktive. Mange av de nyervervede kom med den siste måneden, som dermed fikk et godt ververesultat. Økningen i mars var på 382 nye medlemmer. Av disse er 306 yrkesaktive.

1. APRIL 2009:

306 820

MEMLEMMER

Slik krever du heltid

Fortsatt er det mange som jobber ufrivillig deltid og som kun er ansatt i små stillingsbrøker. Mange av disse er alltid til disposisjon for arbeidsgiver og stiller opp ved sykefravær, permisjoner og andre ekstravakter. Som tillitsvalgt er det mye du kan gjøre for disse medlemmene.

Du kan og bør bruke arbeidsmiljøloven og avtaleverket som grunnlag til å fremme krav om utvidelse av stilling overfor arbeidsgiver. Dette har også blitt gjort med hell i flere kommuner allerede (Hægebostad omtalt i nr 4/09, Halden se nr 13/08 og Kristiansand, se Fagbladet 3/07).

Arbeidsmiljøloven

Det er først og fremst arbeidsmiljølovens § 14.3 som gir deltidsansatte fortrinnsrett til utvidelse av stilling:

- (1) Deltidsansatte har fortrinnsrett til utvidet stilling framfor at arbeidsgiver foretar nyansettelse i virksomheten.
- (2) Fortrinnsretten er betinget av at arbeidstaker er kvalifisert for stillingen og at utøvelse av fortrinnsretten ikke vil innebære vesentlige ulemper for virksomheten.
- (3) Fortrinnsrett etter § 14-2, med unntak av § 14-2 andre ledd første punktum, går foran fortrinnsrett for deltidsansatte.
- (4) Tvist om fortrinnsrett for deltidsansatte etter § 14-3 avgjøres av tvisteløsningsnemnda, jf. § 17-2.

Ifølge § 14-1 plikter arbeidsgiver også å informere arbeidstakerne om ledige stillinger.

Arbeidsmiljølovens § 14-9 slår fast hvilke krav som stilles for at en midlertidig tilsetning skal være lovlig (Se Faglig kokebok 4/2009). Er ikke kravene oppfylt, bør du som tillitsvalgt kreve fast og/eller større stilling for disse medlemmene. I den såkalte Granvin-dommen slo retten fast at ansatte som fyller et konstant behov for ekstra arbeidskraft ved at de går i løpende vikariat, hadde rett til utvidelse av sin stillingsstørrelse i samsvar med den faktiske størrelsen. Granvin-dommen er omtalt i Fagbladet, og mer følger i neste utgave av Oss tillitsvalgte. På www.fagforbundet.no kan du laste ned Granvin-dommen.

Avtaleverket

I hovedtariffavtalene er det tatt inn bestemmelser om rett til utvidelse av stilling. I Hovedtariffavtalen for KS-området omtales dette spesielt i HTA §2.3.1. De øvrige tariffområdene i offentlig sektor har hovedsaklig tilsvarende bestemmelser. Hovedregelen er at det skal anses i full stilling. Merk at arbeidsgiver skal informere og drøfte bruk av deltidsstillinger med tillitsvalgte. I tillegg skal de lokale partene drøfte utarbeidelse av retningslinjer for hvordan det kan tilstrebes redusert bruk av deltidsstillinger. Hvis ikke det er utarbeidet slike lokale retningslinjer i din kommune, bør du som tillitsvalgt snarest ta

initiativ til, og passe på at dette blir gjort.

I HTAs vedlegg 2 «Lokale retningslinjer for redusert bruk av uønsket deltid» heter det at de lokale retningslinjene bør inneholde følgende:

- Deltidstilsatte skal melde fra om de ønsker utvidet stilling.
- Ved ledighet foretas en gjennomgang av arbeidsplaner og oppgavefordeling for å vurdere sammenslåing av deltidsstillinger.
- Det er ingen forutsetning at den deltidstilsatte skal måtte ta hele den ledige stillingen.
- Det bør vurderes om deltidstilsatte gjennom kompetanseheving kan kvalifiseres til å få utvidet sitt arbeidsforhold.

Drøftingsplikten er også hjemlet i Hovedavtalens § 3 spesielt 3-1 og 3-2 som omhandler arbeidsgivers plikter og plikter som tillitsvalgt.

Alt dette er kort omtalt i Fagforbundets rundskriv 9/2007. En nyere og langt mer fylldig veiledning for tillitsvalgte er heftet «Retten til heltid – praktiske virkemidler» (Fagforbundet, 2008). Du finner flere tips i Fagforbundets hefter om deltidsproblematikk, blant annet «Tenke – Ville – Gjøre. Virkemidler mot uønsket deltid» (Kommuneforlaget, 2005. Kan lastes ned fra www.fagforbundet.no).

maria.watne | maria.watne@fagforbundet.no

foto: eddie whyte

Janne Andresen

Janne Andresen innrømmer at det var skremmende å skulle lede en helt ny fagforening som 27-åring. Særlig når fere av de tillitsvalgte hun skulle lede hadde vært medlem omtrent siden hun selv ble født.

– Det har bare vært gøy! Hele styret og alle de tillitsvalgte stiller veldig godt opp. Vi er en sammensveisa gjeng, sier Andresen. På årsmøtet i 2008 gikk Fagforbundet Nøtterøy og Fagforbundet Tjøme sammen i et samarbeidsprosjekt og oppretta Fagforbundet Øyene. Den nye fagforeninga skal evalueres i 2010.

– Nå har vi gått halve prøvetida og vi føler oss sikre på at Fagforbundet Øyene blir en fast fagforening fra 2010. Vi får gode tilbakemeldinger på at vi har blitt mer synlige og at medlemmene får bedre oppfølging og tilbud. Medlemstallet

bare øker, smiler Andresen. Hun var ungdomstillitsvalgt i Vestfold i to år før hun tok ledervervet. – Før det visste jeg ikke noe annet om Fagforbundet enn at jeg betalte kontingent hver måned, ler Andresen og innrømmer at læringskurven har vært bratt.

Fordel å stå sammen

Det er fere fordeler med å slå seg sammen. De to opprinnelige fagforeningene var små og hadde få midler. Med sammenslåinga føler styret at de har

«Vi har blitt mer synlige og medlemmene får bedre oppfølging»

kommet seg over kneika og satser nå tungt på verving av nye medlemmer.

– Tjøme-avdelinga lå i stabilt sideleie, så da jeg takket ja til å bli leder visste jeg at jeg ikke kunne feile, sier Andresen. Hun forteller at sykepleiere på Tjøme har begynt å mel-

oss ny tillitsvalgt

oss@fagforbundet.no

Fagforbundet Øyene: – Vi er en sammensveisa gjeng, sier leder Janne Andresen om den nye fagforeninga, Fagforbundet Øyene.

de seg inn fordi tilbudet i Fagforbundet er bedre enn det Sykepleierforbundet kan tilby.

– Vi har arrangert fere kurs og fagkvelder. Disse er åpne for alle og det er gjerne etter slike temakvelder at folk melder seg inn, sier Andresen. Hun innrømmer at økonomien er en utfordring og setter pris på midlene de har fått sentralt for å dekke opp 40 prosent frikjøp i startperioden.

– Det er mye som skal gjøres. At jeg har kunnet jobbe 40 prosent som tillitsvalgt i arbeidstida, gjør at vi har fått gjort mye bra, sier Andresen. Hun er spesielt stolt av den nye hjemmesida til Fagforbundet Øyene. Den er allerede besøkt over 22000 ganger.

– Etter hvert håper vi at egne midler kan dekke opp for frikjøp, sier hun.

nina monsen | nina.monsen@fagforbundet.no

oss kurs & konferanser

■ Kurs om ferieloven landet rundt

Fra 1. januar 2009 er det foretatt endringer i ferieloven. Endringene innebærer en strengere plikt til å ta ferie, overføring av ferie begrenses og den ekstra ferieuka for 60-åringers gis alle som fyller 60 år i løpet av året. Dette er de første endringene siden ny lov ble innført i 1990. Flere fylkeskretser kurser nå sine tillitsvalgte: Fagforbundet Møre og Romsdal i Molde 26. mars, Fagforbundet Nord-Trøndelag i Stjørdal 2. april. Drammen, Sandefjord og Kristiansand følger i løpet av mai 2009.

■ Planlegging i Finnmark

Fagforbundet Finnmark har kurs og planleggingsmøte for styrer og utvalg 15. og 16. april i Skaidi. Målgruppe er medlemmer av fylkesstyret, de ulike utvalgene i fylkeskretsen og ansatte på fylkeskontoret. Se nettsidene til Fagforbundet Finnmark.

■ Skriv så tante Augusta forstår deg

Fagforbundet Oslo arrangerer dagskurs fredag 24. april i Fagforbundets kurslokaler i Apotekergata 8. Målgruppe er personalmedarbeidere og sekretærer som jobber med skriftlig kommunikasjon. Kurset gir råd og regler om hvordan du skal formulere og skrive brev og andre dokumenter korrekt. Foreleser er Inger Lise Soot. Kurset er gratis for medlemmer i Fagforbundet Oslo. Se nettsidene til Fagforbundet Oslo for påmelding.

■ Ytringsfrihet, lojalitetsplikt og varsling i Skien

Kommunal Kompetanse holder 20. april kurs om ny lovbestemmelse om varsling på Clarion Collection Hotel Bryggeparken i Skien. Hvilke konsekvenser vil lovbestemmelsen ha for offentlig sektor? Målgruppe er ledere, mellomledere, tillitsvalgte, verneombud og andre som arbeider med personalsaker. Kursdeltakerne skal bli kjent med det nye regelverket og kjenne sine plikter til å legge til rette for varsling. Aktuelle paragrafer er retten til å varsle (aml §2-4), vern mot gjengjeldelse etter varsling (aml §2-5), arbeidsgivers plikt til å legge til rette for intern varsling (aml §3-6 og aml §18-6). Kursdeltakerne lærer også hva Arbeidstilsynet kan bidra med ved varsling.

Se også nettsidene til Kommunal Kompetanse for aktuelle kurstilbud der du bor.

oss nytt omran | oss@fagforbundet.no

En gjeng nye tillitsvalgte i Fagforbundet Rælingen. Foran f.v: **monika karlsen** fra barnehageenheten Lilleborg og Torva, ungdomstillitsvalgt **bahar aydar** og **caroline søgner** fra Nav Rælingen. Bak f.v. **stina salvesen** fra Blåbærgrenda barnehage, **anja westby** fra Løvli barnehage, **gøran jansen** fra psykisk helse og rus og **anett westgaard** fra Elgen barnehage.

Seksjon samferdsel og teknisk i Oslo har hatt årskonferanse der nytt styre for de to neste åra ble valgt. Leder er **jan-edvard monsrud**, Friområdenes fagforening. Med seg i styret har han **rune**

aasen, Oslo Sporveiers Arbeiderforening, **bjørnar aron aronsen**, Oslo Brannkorpforening (bildet), **eva iren slømen**, Fagforbundet Sykehjemsetatens fagforening og **gunnar solberg**, Fagforbundet Aker Universitetspsykehus. Varamedlemmer er **lars ole beichmann**, Trafikketatens fagforening, **thomase liassen**, Vann og avløps-etaten fagforening og **håvard sandberg**, Renovasjonsetatens fagforening.

Fagforbundet Norges Handikapforbund (NHF) personalforening, avd 588 har hatt årsmøte på «danskébåten» med 14 av 45 medlemmer. Avd 588 er en av Fagforbundets landsdekkende fagforeninger. Valgene ga styret ny ungdomskontakt, **jørgen foss**, ellers ble det gjenvalg. Styret består av leder **torleif støylen**, nestleder **gladyssanchez**, økonomiansvarlig **mai gidske** og SKA-kontakt **cathrine**

strøm Styremedlem er **erlend trondsen** og vara **kristian lian**.

Fagforbundet Oslo hadde pensjonistkonferanse 17. februar. **wenche hansgaard**, Fagforbundet St Hanshaugen skal lede pensjonistutvalget de to neste åra. Som nestleder har hun med seg **sigvald romundstad**, Fagforbundet for Ledelse og administrasjon. Styremedlemmer er **eva borgen**, Fagforbundet Aker Universitetssykehus, **rigmor ottem**, Fagforbundet Alna og **per edvard sen**, Fagforbundet for Ledelse og administrasjon. Varamedlemmer er **karnlisbeth haarseeth**, Energiansattes personalforening og **gunnar bettum**, Fagforbundet for Ledelse og administrasjon.

Det har vært valg i LO i Helse Sørøst og ny konserntillitsvalgt i 50% stilling for LO er nåværende politisk sekretær i Fagforbundet Oslo, **anna elisabeth uran**, **svein øverland** og **lasse sølvberg** ble gjenvalgt.

Følg
tariffoppgjøret
på

www.fagforbundet.no